

Doi: 10.14686/BUEFAD.2015111026

Üniversite Spor Bölümü Öğrencilerinin Atılganlık ve Karar Verme Stillерinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi

Meriç ERASLAN, Yrd. Doç. Dr., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu, mericeraslan@hotmail.com

Öz: Bu araştırmanın amacı spor bölümlerinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin atılganlık düzeyleri ile karar verme stillerini bazı değişkenlere göre incelemektir. Araştırmaya Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nun Beden Eğitimi Öğretmenliği ve Spor Yöneticiliği bölümlerinde öğrenim gören 195 üniversite öğrencisi katılmıştır. Katılımcıların atılganlık düzeylerinin belirlenmesinde Rathus Atılganlık Envanteri, karar verme stillerinin belirlenmesinde ise Karar Stratejileri Ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen verilerin istatistiksel analizlerinde SPSS 22.0 for Windows programında Independent t test, Mann Whitney U analizi, One Way Anova Analizi ve Kruskal Wallis H analizleri kullanılmıştır. Araştırmanın sonunda öğrencilerin atılganlık düzeylerinin cinsiyet, öğrenim gördükleri bölüm ve lisanslı olarak spor yapma durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p>0.05$). Öğrencilerin karar verme stillerinin de cinsiyet, öğrenim gördükleri bölüm ve lisanslı olarak spor yapma durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği bulunmuştur ($p>0.05$). Sonuç olarak spor bölümlerinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinde atılganlık ve karar verme stilleri üzerinde cinsiyet, bölüm ve lisanslı spor yapmanın önemli birer belirleyici olmadığı düşünülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Atılganlık, spor, karar verme stilleri.

The Analysis of Impulsivity and the Decision Making Styles of Sports Students of the University According to Various Variables

Abstract: The aim of this research is to analyze the levels of impulsivity and the styles of decision making of university students, studying at the sports department, according to some variables. 195 students, studying in Mehmet Akif Ersoy University, P.E. and Sports High School, departments of P.E Teaching and Sports ' Management, have participated in the research. While Rathus Impulsivity Inventory has been used for the determination of the impulsivity levels of participants, the Scale of the Decision Strategies has been used for the determination of the decision making styles. In the SPSS 22.0 for Windows program, Independent t test, Mann Whitney U analysis, One Way Anova Analysis and Kruskal Wallis H analysis have been used for the statistical analysis of the gathered data. It has been determined at the end of the research that the impulsivity levels of students do not statistically demonstrate a meaningful difference according to variables of gender, departments of their education and doing sports with license ($p>0.05$). It has also been found out that the decision making styles of students do not statistically demonstrate a meaningful difference according to variables of gender, departments of their education and doing sports with license ($p>0.05$). As a result it has been decided that the gender, departments of their education and doing sports with license are not significant on the impulsivity levels and the decision making styles of the students, studying at the sports departments.

Key Words: Impulsivity, sports, the styles of decision making.

1. GİRİŞ

Atılganlık kavramı, bireyin olumlu ve olumsuz duygu, düşünce ve arzularını başkalarının haklarını göz ardı etmeden ve konuda kaygı ve suçluluk duymadan ifade edebilmesi olarak tanımlanmaktadır (Gacar ve Coşkun, 2010). Atılganlıkla ilgili yapılan araştırmalarda genellikle atılganlığın insanlar arası ilişkiler üzerindeki etkileri ele alınmaktadır (Bavlı, 2009). Çünkü atılganlık bir kişilik özelliği olup, temelinde dürüstlüğü barındıran insanlar arası ilişkilerde kullanılan bir davranış biçimidir. Atılganlık, insanların kendilerini ifade ederken karşılarındaki bireylerle duygudaşlık yaşamalarına katkı sağlamaktadır. Bunun yanında atılganlık kavramı insan ilişkilerinde önemli bir iletişim becerisidir. Atılgan davranış düzeyi düşük olan bireyler diğer kişilerle pasif ilişkiler kurarlar veya kişiler arası ilişkilerde saldırgan davranışlar sergilerler (Tekin vd., 2009a). Dolayısıyla atılganlık becerisinin insanların toplum içerisinde kendilerini sağlıklı bir biçimde ifade edebilmeleri için gerekli olduğu söylenebilir (Efe vd., 2008).

Atılganlık becerisi sonradan kazanılan bir özelliktir. Özellikle genç bireylerin atılganlık düzeylerinin geliştirilmesinde beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılımın yararlı olabileceği belirtilmektedir (Çam vd., 2010; Kırımoğlu vd., 2009). Literatürde yer alan çeşitli araştırmalar sonuçları da atılganlığın gelişmesinde spora katılımın faydalı olacağı düşüncesini desteklemektedir (Öztürk vd., 2007; Yalçınkaya vd., 2002; Kaya vd., 2010; Efe vd., 2008).

En basit tanımı ile karar verme, sunulan seçenekler içerisinde en uygun olanın tercih edilmesidir (Tatlılıoğlu ve Deniz, 2011). Karar verme insanların karşılaştıkları durumlar karşısında göz önünde tutulan alternatiflerin seçiminde sadece bu alternatiflerin tanımlanmasını değil; bunun yanında en uygun olanı hedeflerimiz, isteklerimiz, yaşam tarzımız, değerlerimiz ile birlikte gerçekleştirir. Karar verme, insanların belirli bir durum karşısında sahip oldukları seçenekler arasındaki uygun seçimi yaparken kuşku ve belirsizlikleri de yeterli bir şekilde azaltma süreci olarak tanımlanmaktadır. Dolayısıyla karar verme aşamasında durum hakkında bilgi toplamak oldukça önemlidir. Ayrıca karar verme de karşılaşılan belirsizlikleri elemekten çok azaltmak önemli bir durumdur. İnsanların vermiş oldukları kararların çok az bir bölümü kesinlik içerisinde verilir. Çünkü insanların karar verme sürecinde tüm seçenekler hakkında tam bilgiye sahip olmaları pek mümkün değildir (Tekin vd., 2009b).

Karar verme çeşitli süreçlerden meydana gelir. Karar verme sürecinin öncesinde kişi vereceği karar sonrasında ortaya çıkabilecek sonuçları değerlendirir. Kararı verme aşamasında birey elinde bulunan seçenekleri değerlendirir ve ideal olan seçeneklerin dışında kalan tüm seçenekleri elemeye başlar. Karar verme sürecinin sonrasında ise birey ortaya çıkan sonuçların genel bir değerlendirmesini ve yorumunu yapar (Tatlılıoğlu, 2014).

İnsanların kullanacakları karar verme stilleri empatik beceri düzeylerinden, durum karşısında topladıkları veya algıladıkları bilgilerden, muhtemel sorun çözme seçeneklerinden etkilenmektedir. Spora katılım düzeyi de insanların karar verme stilleri üzerinde etkilidir. Özellikle spor yapma yaşının karar verme stilleri üzerinde etkili olduğunu tespit eden araştırma bulguları bulunmakla beraber (Certel vd., 2013), sporcuların genellikle dikkatli karar verme stilini kullandıkları belirtilmiştir (Kelecek vd., 2012). Bunun yanında insanların sahip oldukları kişilik özelliklerinin de karar verme stillerini etkilediği bilinmektedir. Karar verme stillerini etkileyen birçok unsur olması, insanların sahip oldukları karar verme stillerinin birçok açıdan incelenmesine zemin hazırlamıştır (Erözkan, 2011).

Literatürde yer alan bilgiler değerlendirildiği zaman insanların hem atılganlık hem de karar verme stillerinin bazı değişkenlere göre şekillendiği söylenebilir. Ancak yapılan araştırmalarda özellikle spor bölümlerinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin atılganlık düzeylerinin ve karar verme stillerinin ele alındığı araştırmaların sınırlı olduğu görülmüştür. Oysa ki hem sporcu kişiliğe sahip olan bireylerin karar verme stilleri ile atılganlık düzeylerini

etkileyen faktörlerin iyi bilinmesi spora katılım ile atılganlık ve karar verme stilleri arasındaki ilişkinin daha iyi anlaşılmasına katkı sağlayabilir. Bu kapsamda yapılan bu çalışmada farklı spor bölümlerinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin atılganlık düzeylerinin ve karar verme stillerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmıştır.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Yapılan bu çalışmada tarama modeli kullanılmış olup, araştırmanın veri toplama aşamasında tarama modeli araştırmalarda sıklıkla kullanılan likert tipi ölçeklerden yararlanılmıştır (Karadağ, 2010). Tarama modeli araştırmalar çeşitli değişkenler ışığında (cinsiyet, yaş vb.) bazı özelliklerin belirlenmesi amacı ile de kullanılmaktadır (Can, 2014). Yapılan bu çalışmada da katılımcıların atılganlık düzeyleri ve karar verme stilleri bazı değişkenlere göre değerlendirilmiştir.

2.2. Araştırmanın Evren ve Örnekleme

Araştırmanın evrenini üniversitelerin spor bölümlerinde öğrenim gören üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklem grubunu ise Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nun Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü ile Spor Yöneticiliği Bölümlerinde öğrenim görmekte olan 195 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmanın örneklem grubu evren içerisinden basit tesadüf yöntemi ile seçilmiştir.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmaya katılan öğrencilerin sahip oldukları demografik özelliklerin belirlenmesinde 7 sorudan oluşan kişisel bilgi formu kullanılmıştır.

Öğrencilerin atılganlık düzeylerinin belirlenmesinde, kullanılan atılganlık ölçeği Rathus (1973) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek temelde kişilerarası ilişkilerde atılganlığın ölçülmesi amacı ile geliştirilmiştir. Rathus Atılganlık Ölçeği'nin Türkçe geçerlilik ve güvenirlik çalışması 1980 yılında Voltan tarafından gerçekleştirilmiştir. Rathus Atılganlık Ölçeği farklı kültürlerle uygulanması, kısa sorulardan oluşması ve değerlendirmesinin kolay olması gibi avantajlara sahiptir. toplam 30 maddeden oluşan Rathus Atılganlık Ölçeği'nden alınan toplam puanlar -90 ile +90 arasında değişmektedir. Her madde de 6'lı likert tipinde seçeneğe sahip ve seçenekler -3 ile +3 arasında puanlanmaktadır (-3 bana hiç uymuyor, -2 bana oldukça uymuyor, -1 bana pek uymuyor, +1 bana biraz uyuyor, +2 bana oldukça uyuyor, +3 bana çok iyi uyuyor). Ölçeğin genelinden alınan puana göre, -90 ile +10 puan arası çekingen, +10 ile +90 puan arası atılgan davranış olarak değerlendirilmektedir (Esen, 2012).

Araştırmaya katılan öğrencilerin karar verme stillerinin belirlenmesinde, Kuzgun (1993) tarafından geliştirilen Karar Stratejileri Ölçeği kullanılmıştır. Kuzgun'a (1993) göre, ölçek 4'lü likert tipi olup sorulara verilen cevaplar "1" hiçbir zaman, "2" ara sıra, "3" sıklıkla ve "4" her zaman şeklinde ifade edilmektedir. Ölçeğin alt boyutları iç tepkisel, mantıklı, bağımlı, kararsız karar verme stratejileri olup, her alt boyutta toplam 10'ar soru bulunmaktadır. Her alt boyutu oluşturan sorulara verilen cevapların puanı toplanarak ilgili alt boyutun toplam puanı ortaya çıkarılır. Alınan puan arttıkça katılımcıların söz konusu karar verme stilini kullanma düzeylerinin de arttığı sonucu ortaya çıkmaktadır (Aktaran; Uysal, 2010).

2.4. İstatistiksel Analiz

Elde edilen verilerin analizinde SPSS 15.0 for Windwos paket programı kullanılmıştır. Veriler ile ilgili temel istatistiksel analizlere başlamadan önce verilerin normal dağılıma uygun olup olmadığı incelenmiştir. Yapılan One Sample Kolmogorov-Smirnov analizi sonucunda Atılganlık Ölçeğinin normal dağılım gösterdiği, Karar Verme Stilleri Ölçeğinin ise tüm alt

boyutlarının normal dağılım göstermediği gözlenmiştir. Atılganlık Ölçeğinde cinsiyet. bölüm ve lisanslı spor yapma durumuna göre karşılaştırmalar yaparken Independent t test, Karar Verme Stilleri Ölçeğinde ise Mann Whitney U analizi uygulanmıştır. Atılganlık Ölçeğinde gelir düzeyine göre karşılaştırma yapmak için One Way Anova Analizi, Karar Verme Stilleri Ölçeğinde ise Kruskal Wallis H analizi uygulanmıştır. Katılımcıların demografik özelliklerinin yüzdelerle dağılımlarını belirlemek için frekans analizi kullanılmıştır. Ayrıca katılımcıların ölçeklerden aldıkları puanların belirlenmesinde ortalama, standart sapma, en düşük ve en yüksek değerler tanımlayıcı istatistik olarak ele alınmıştır. Tüm karşılaştırmalı analizlerde anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak belirlenmiştir.

3. BULGULAR

Tablo 1: Katılımcıların kişisel bilgilerine ilişkin tanımlayıcı istatistikler

Değişkenler	Alt değişkenler	f	%
Cinsiyet	Kadın	48	24,6
	Erkek	147	75,4
Bölüm	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	66	33,8
	Spor Yöneticiliği	129	66,2
Lisanslı spor yapma durumu	Evet	81	41,5
	Hayır	114	58,5

Tablo incelendiğinde katılımcıların %24,6'sının kadın, %75,4'ünün ise erkek olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılanların %33,8'i beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümünde eğitim alırken, %66,2'si spor yöneticiliği bölümünde eğitim almaktadır. Katılımcıların %41,5'i lisanslı olarak spor yaparken, %58,5'i lisanslı olarak spor yapmamaktadır.

Tablo 2: Katılımcıların atılganlık düzeylerine ilişkin tanımlayıcı istatistikler

N	En düşük	En yüksek	X	Ss
195	-46	50	9,66	17,187

Tablo incelendiğinde katılımcıların pasif atılganlık düzeyinde oldukları görülmektedir.

Tablo 3: Katılımcıların cinsiyetlerine göre atılganlık düzeylerinin karşılaştırılması

Cinsiyet	N	X	Ss	t	p
Kadın	48	11,39	17,671	,804	,422
Erkek	147	9,09	17,049		

Tablo incelendiğinde katılımcıların cinsiyetlerine göre atılganlık düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir ($p > 0,05$).

Tablo 4: Katılımcıların öğrenim gördükleri bölümlere göre atılganlık düzeylerinin karşılaştırılması

Bölümler	N	X	Ss	t	p
BEVSÖ	66	9,01	16,548	-,375	,708
SY	129	9,99	17,559		

BEVSÖ: Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, SY: Spor Yöneticiliği

Katılımcıların bölümlerine göre atılganlık düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık yoktur ($p > 0,05$).

Tablo 5: Katılımcıların lisanslı olarak spor yapma durumlarına göre atılganlık düzeylerinin karşılaştırılması

Lisans durumu	N	X	Ss	t	p
Lisanslı olan	81	11,44	18,367	1,223	,223
Lisanslı olmayan	114	8,39	16,260		

Tablo incelendiğinde lisanslı olan ve olmayan katılımcıların atılganlık düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir ($p > 0,05$).

Tablo 6: Katılımcıların karar verme stillerine ilişkin tanımlayıcı istatistikler

Faktörler	N	En düşük	En yüksek	X	Ss
Mantıklı sistematik	195	14	37	24,43	4,168
İçtepesel	195	16	37	24,45	4,132
Bağımlı	195	15	37	25,49	4,165
Kararsızlık	195	15	37	24,75	4,177

Tablo incelendiğinde katılımcıların tüm karar verme biçimlerinde orta düzeylerde puanlara sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 7: Katılımcıların cinsiyetlerine göre karar verme stillerinin karşılaştırılması

Faktörler	Cinsiyet	N	X	Ss	z	p
Mantıklı sistematik	Kadın	48	24,35	3,646	-,297	,766
	Erkek	147	24,45	4,337		
İçtepesel	Kadın	48	24,79	3,786	-1,000	,317
	Erkek	147	24,34	4,245		
Bağımlı	Kadın	48	26,35	3,823	-1,717	,086
	Erkek	147	25,21	4,246		
Kararsızlık	Kadın	48	24,14	3,837	-,749	,454
	Erkek	147	24,95	4,276		

Katılımcıların karar verme stillerinden elde ettikleri puanlar cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Tablo 8: Katılımcıların öğrenim gördükleri bölümlere göre karar verme stillerinin karşılaştırılması

Faktörler	Bölümler	N	X	Ss	z	p
Mantıklı sistematik	BEVSÖ	66	24,65	4,305	-,381	,703
	SY	129	24,31	4,109		
İçtepesel	BEVSÖ	66	24,81	4,303	-,724	,469
	SY	129	24,27	4,046		
Bağımlı	BEVSÖ	66	26,13	4,583	-1,300	,194
	SY	129	25,16	3,912		
Kararsızlık	BEVSÖ	66	24,75	4,364	-,101	,920
	SY	129	24,75	4,096		

BEVSÖ: Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, SY: Spor Yöneticiliği

Tablo incelendiğinde beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümünde eğitim gören katılımcılar ile spor yöneticiliği bölümünde öğrenim gören katılımcıların karar verme stilleri puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmadığı görülmektedir ($p>0,05$).

Tablo 9: Katılımcıların lisanslı olarak spor yapma durumlarına göre karar verme stillerinin karşılaştırılması

Faktörler	Lisans durumu	N	X	Ss	z	p
Mantıklı sistematik	Lisanslı olan	81	23,85	4,245	-1,827	,068
	Lisansı olmayan	114	24,84	4,082		
İçtepesel	Lisanslı olan	81	24,79	4,185	-,739	,460
	Lisansı olmayan	114	24,21	4,095		
Bağımlı	Lisanslı olan	81	25,28	4,105	-,624	,533
	Lisansı olmayan	114	25,64	4,219		
Kararsızlık	Lisanslı olan	81	24,46	4,234	-1,031	,303
	Lisansı olmayan	114	24,96	4,143		

Lisanslı olarak spor yapan ve lisanslı olmayan katılımcıların karar verme stilleri puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamaktadır ($p>0,05$).

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırmaya katılan öğrencilerin pasif atılganlık düzeyine sahip oldukları, öğrencilerin atılganlık düzeylerinin cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Literatürde yer alan çeşitli araştırmalarda da atılganlık düzeyinin cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermediği belirtilmiştir (Erşan vd., 2009; Adalı, 2006; Efe, 2007). Bu araştırma sonuçları bizim çalışma bulgularımız ile paralellik göstermektedir. Katılımcıların atılganlık düzeylerinin cinsiyetlerine göre farklılık göstermemesinin temelinde, tüm katılımcıların aynı yaş gruplarında bulunmaları, eğitim düzeylerinin benzerlik göstermesi, benzer sosyo-kültürel çevrelerde yetişmiş olmaları ve her iki cinsiyette de bulunan öğrencilerin sporla yakından ilgileniyor olmalarının yattığı düşünülebilir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin atılganlık düzeylerinin öğrenim gördükleri bölümlere göre anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiş olup, spor yöneticiliği bölümü öğrencileri ile beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü öğrencilerinin benzer atılganlık düzeylerine sahip oldukları tespit edilmiştir. Bu sonucun ortaya çıkmasında her iki bölümde de öğrenim gören öğrencilerin sporcu kişiliklere sahip olmalarının etkili olduğu düşünülebilir. Yapılan araştırmalarda da spora katılımın şekli nasıl olursa olsun mutlaka insanların psikolojik gelişimlerini desteklediği belirtilmiş (Salar vd., 2012; Açak, 2006; Yazarer vd., 2004), atılganlık düzeyinin gelişmesine de katkı sağladığı (Efe, 2007; Kaya vd., 2010; Öztürk vd., 2007) ve sporcuların yüksek atılganlık düzeyine sahip oldukları (Gacar vd., 2010) belirtilmiştir. Spor bölümlerinde öğrenim gören üniversite öğrencileri üzerinde yapılan benzer bir araştırmada, üniversite öğrencilerinin atılganlık düzeylerinin öğrenim gördükleri bölümlere göre anlamlı farklılıklar göstermediği tespit edilmiştir. Aynı araştırmada spora katılımın, spor dalının ve spor yapma yaşının ise öğrencilerin atılganlık düzeylerini etkilediği tespit edilmiştir (Çam vd., 2010).

Araştırmada lisanslı olarak spor yapan ve yapmayan üniversite öğrencilerinin atılganlık düzeyleri arasında anlamlı farklılıklar bulunmadığı belirlenmiştir. Bu sonuç literatür ile zıtlık göstermektedir. Çünkü spora katılım atılganlık düzeyini olumlu yönde etkilemektedir. Ayrıca spor yapma yaşı arttıkça spor alanındaki deneyime bağlı olarak sporcuların atılganlık düzeyleri de gelişmektedir (Çam vd., 2010). Bu kapsamda spor bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerin lisanslı olarak spor yapıp yapmama durumlarına göre atılganlık düzeylerinin farklılaşmamasının temel nedenlerinin irdelendiği yeni araştırmalara ihtiyaç vardır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin tüm karar verme stillerini orta düzeyde kullandıkları tespit edilmiştir. Literatürde yer alan benzer araştırmalarda da sporcuların tüm karar verme stillerini orta düzeyde kullandıkları belirtilmiştir (Eraslan ve Çalışkan, 2014). Bunun yanında öğrencilerin karar verme stillerinin cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin karar verme stillerinin cinsiyetlerine göre farklılık göstermemesinin temelinde, katılımcıların benzer sosyo-kültürel çevrelerde yetişmiş olmalarının veya hepsinin sporla ilişkili bir yaşama sahip olmalarının etkili olduğu düşünülebilir. Çünkü karar verme stillerinin cinsiyete özgü bazı farklılıklar göstermesi beklenebilir. Bunun temelinde de kadın ve erkeklerin farklı duygusal zeka yapılarına ve düşünme becerilerine sahip olmalarının yattığı savunulabilir. Nitekim literatürde yer alan bazı araştırmalarda karar verme stillerinin cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir (Certel vd., 2013b; Çetin vd., 2011). Ancak literatürde yer alan birçok araştırma bulgusunun da tıpkı bizim çalışma sonucumuzda olduğu gibi karar verme stillerinin cinsiyete göre farklılık göstermediğini tespit ettiği görülmektedir (Kelecek vd., 2012; Tekin ve Ehtiyar, 2010; Köksal ve Gazioğlu, 2007).

Araştırmaya katılan öğrencilerin karar verme stillerinin öğrenim gördükleri bölümlere göre anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Bu sonucun ortaya çıkmasında örneklem grubundaki öğrencilerin farklı alanlarla ilgili eğitim alsalar da sporla ilişkili bir bölümde öğrenim

görmelerinin etkili olduğu düşünülebilir. Bunun yanında karar verme stillerinin kişilerin sahip oldukları duygusal ve psikolojik özelliklerden etkilendiği bilinmektedir (Köksal ve Gazioglu, 2007). Bu kapsamda öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlerin karar verme stilleri üzerinde tek başına farklılık yaratmamasının beklenen bir sonuç olduğu düşünülebilir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin karar verme stillerinin lisanslı olarak spor yapma yapmama durumlarına göre anlamlı farklılıklar göstermediği tespit edilmiştir. Bu sonucun ortaya çıkmasında lisanslı olarak spor yapan öğrenciler ile lisanslı olarak herhangi bir spor dalı ile ilgilenmeyen öğrencilerin oranları arasında büyük farklılık olmasının yattığı düşünülebilir. Bunun yanında lisanslı olarak spor yapan öğrencilerin ilgilendikleri spor dallarının çeşitlilik göstermesinin de bu sonucun ortaya çıkmasında etkili olduğu düşünülebilir. Çünkü yapılan araştırmalarda spora katılımın karar verme stillerini etkilediği tespit edilmiştir. Özellikle farklı spor dalları ile ilgilenen spor bölümü öğrencilerinin karar verme stillerinin birbirinden farklı olduğu (Bayköse vd., 2012), bazı spor dallarında da uygulanan antrenman programının içeriğine bağlı olarak sporcuların karar verme stillerinin farklılık gösterdiği tespit edilmiştir (Fontana, 2007).

Sonuç olarak spor bölümlerinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin hem atılganlık düzeylerinin hem de karar verme stillerinin öğrencilerin cinsiyetlerine, öğrenim gördükleri spor bölümlerine ve lisanslı olarak spor yapma durumlarına göre anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular ilgili literatür ışığında tartışılmış ve araştırma bulgularının genel olarak literatür ile paralellik gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

KAYNAKLAR

- Açak, M. (2006). *Beden Eğitimi Öğretmeninin El Kitabı*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Adalı, F. M. (2006). *14 – 18 Yaş Kız ve Erkek Basketbolcuların Atılganlık İle Sürekli Kaygı Düzeylerinin Sosyodemografik Yapılarına Göre Karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Bavlı, Ö. (2009). Gelişim Çağındaki Sporcuların Atılganlık Düzeyleri ile Yaralanma Durumu İlişkilerinin İncelenmesi. *Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Tıp Dergisi*. 23(1), 7-19.
- Bayköse, N., Şakar, M., Bingöl, E., Şahin, A. ve Kaya, E. (2012).Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Karar Verme Düzeylerinin İncelenmesi. *XII. Uluslar Arası Spor Bilimleri Kongresi Bildiri Kitabı*, 1465-1466.
- Can, A. (2014), *SPSS İle Bilimsel Araştırma Sürecinde Nicel Veri Analizi*. 2. Baskı. Ankara: Pegem Akademi.
- Çam, İ., Özçelik, İ. Y., Çetin, B., Salman, M. ve Çekin, R. (2014). Celal Bayar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Değişik Demografik Özelliklere Göre Atılganlık Düzeylerinin Araştırılması. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 5(2), 46-51.
- Certel, Z., Aksoy, D., Çalışkan, E., Lapa, T. Y., Özçelik, M. A. ve Çelik, G. (2013:b). Research On Self-Esteem In Decision Making And Decision-Making Styles In Taekwondo Athletes. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. 93, 1971-1975.
- Certel, Z., Bahadır, Z. ve Sönmez, G. T. (2013a). Investigation Of Empathy And Self Esteem in Decision Making And Decision Making Styles Among Those Who Played Team Sports. *Nigde University Journal of Physical Education And Sport Sciences*. 7(1), 16-27.

- Çetin, M.Ç., Taşğın, Ö. ve Arslan, F. (2011). The Relationship Between Reaction Time And Decision-Making İn Elite Kickboxing Athletes. *World Applied Sciences Journal*. 12(10), 1826-1831.
- Efe, M. (2007). *14–16 Yaş Grubu Bireylerde Spor Çalışmalarının Sosyal Yetkinlik Beklentisi Ve Atılganlık Üzerine Etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Efe, M., Öztürk, F., Koparan, Ş. ve Şenışık, Y. (2008). 14-16 Yaş Grubu Erkeklerde Voleybol Çalışmalarının Sosyal Yetkinlik Beklentisi Ve Atılganlık Üzerine Etkisi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 21(1), 69-77.
- Eraslan, M. and Çalışkan, G. (2014). The Study of Decision Making Style of University Students Who Do Sports. *European Scientific Journal*. 10(8), 15-23.
- Erozkan, A. (2011). Üniversite Öğrencilerinin Bağlanma Stilleri Ve Karar Verme Stratejileri. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*. 2(3), 60-74.
- Erşan, E., Doğan, O. ve Doğan, S. (2009). Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Saldırganlık Düzeylerinin Sosyodemografik Açıdan Değerlendirilmesi. *Cumhuriyet Medical Journal*. 31(3), 231-238.
- Esen, C.A. (2012). *Spor Yapan Ve Yapmayan Üniversite Öğrencilerinin Benlik Saygısı Ve Atılganlık Düzeylerinin İncelenmesi (Muğla Üniversitesi Örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Muğla Üniversitesi, Muğla.
- Gacar, A. ve Coşkun, Z. (2010). Güreşçilerin Atılganlık Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *NWSA: Sports Sciences*. 5(3), 195-203.
- Karadağ, E. (2010). Eğitim Bilimleri Doktora Tezlerinde Kullanılan Araştırma Modelleri: Nitelik Düzeyleri ve Analitik Hata Tipleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*. 16(1), 49-71.
- Kaya, A. M., İnan, T. ve Kelleci, M. (2010). Cumhuriyet Üniversitesi Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Atılganlık Ve Fiziksel Aktivite Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *NWSA: Sports Sciences*. 5(3), 218-226.
- Kelecek, S., Altıntaş, A. Aşçı F.H. (2012) Sporcuların Karar Verme Stillерinin Belirlenmesi. *II. Uluslar Arası Beden Eğitimi ve Sporda Sosyal Alanlar Kongresi Bildiri Kitabı*, Mayıs – 2 Haziran, Ankara, Türkiye. s. 244. 31.
- Kırımoğlu, H., Kepoğlu, A., Dereceli, Ç., Parlak, N. ve Tozoğlu, E. (2009). İlköğretim Iı. Kademe Öğrencilerinin Atılganlık Düzeylerinin Spora Katılımları Bakımından İncelenmesi (Ankara-Elmadağ İlçesi Örneği). *Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 11(1), 7-15.
- Köksal, A. ve Gazioğlu, A.E.İ. (2007). Ergenlerde Duygusal Zeka İle Karar Verme Stratejileri Arasındaki İlişki. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*. 7(1), 133-146.
- Kuzgun, Y. (1993). *Karar Stratejileri Ölçeği: Geliştirilmesi ve Standardizasyonu*. VII. Ulusal Psikoloji Kongresi Bilimsel Çalışmaları. Ankara: Türk Psikologlar Derneği.
- Öztürk, F., Efe, M. ve Koparan, Ş. (2007). 14-16 Yaş Grubu Kızlarda Hentbol Çalışmalarının Sosyal Yetkinlik Beklentisi Ve Atılganlık Üzerine Etkisi. *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*. 18(4), 147-155.
- Rathus, S. A. (1973). A 30 Item Schedule For Assessing Assertive Behavior. *Behavior Therapy*. 398-406.

- Salar, B., Hekim, M. ve Tokgöz, M. (2012). 15-18 Yaş Grubu Takım ve Ferdi Spor Yapan Bireylerin Duygusal Durumlarının Karşılaştırılması. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 4(6), 123-135.
- Tatlıoğlu, K. (2014). Üniversite Öğrencilerinin Karar Vermede Öz-Saygı Düzeyleri İle Karar Verme Stilleri Arasındaki İlişkinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 2(1), 150-170.
- Tatlıoğlu, K. ve Deniz, M.E. (2011). Farklı Öz-Anlayış Düzeylerine Sahip Üniversite Öğrencilerinin Karar Vermede Öz-Saygı, Karar Verme Stilleri Ve Kişilik Özelliklerinin Değerlendirilmesi. *Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 1(1), 19-41.
- Tekin, G., Amman, M. T. ve Tekin, A. (2009). Serbest Zamanlarda Yapılan Fiziksel Egzersizin Üniversite Öğrencilerinin Depresyon Ve Atılgnlık Düzeylerine Etkisi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*. 6(2), 148-159.
- Tekin, M., Özmutlu, İ. ve Erhan, S. E. (2009). Özel Yetenek Sınavlarına Katılan Öğrencilerin Karar Verme Ve Düşünme Stilllerinin İncelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 11(3), 43-56.
- Tekin, Ö. A. ve Ehtiyar, V. R. (2010). Yönetimde Karar Verme: Batı Antalya Bölgesindeki Beş Yıldızlı Otellerde Çalışan Farklı Departman Yöneticilerinin Karar verme Stilleri Üzerine Bir Araştırma. *Yaşar Üniversitesi Dergisi*. 20(5), 3394-3414.
- Uysal, M. (2010). *Hemşirelerin Kişilik Özellikleri İle Karar Stratejilerinin İlişkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi, İstanbul.
- Yalçınkaya, M., Silkü, A. ve Özkütük, N. (2002). Üniversite Öğrencilerinin Spora İlgileri Ve Atılgnlık Becerileri. *Ege Eğitim Dergisi*. 1(2), 147-154.
- Yazarer, İ., Taşmektepligil, M. Y., Ağaoğlu, YS., Ağaoğlu, SA., Albay, F. ve Eker, H. (2004). Yaz Spor Okullarında Basketbol Çalışmalarına Katılan Grupların İki Aylık Gelişmelerinin Fiziksel Yönden Değerlendirilmesi. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 2(4) 163-170.

SUMMARY

The concept of impulsivity is a notion that defines the self-expression of a person. The impulsive people are the individuals that can express themselves enthusiastically and while doing that they care the others' rights as possible. For this reason the concept of impulsiveness has an important role in the relationships between humans and social communication. Because the highness of impulsivity levels of people contributes to both expressing themselves enthusiastically and having healthy communication with other individuals. The impulsivity feature improves in parallel with growing and interaction with the social circle. Therefore the social circle where the individual lives, the education that is given by family and friend zone have great effect on the improvement of impulsive behaviors.

The methods, used by people for choosing best option under the certain circumstances for an obvious subject, are called as decision making strategies. The decision making strategies effect people's lives from various aspects. Especially the wrong decisions can cause people to come across some problems in their later lives. However, the decisions, made at the right time and right place, contribute to people to improve their success levels and make them happy. For this reason having the capability to make right decisions under every circumstances is really important for the people's personal lives.

It is a known fact that participation to sports prevents many health problems, improves physical, physiological and motor performances. Furthermore it has been proved that participation to sports has significant benefits on psychological and mental structure. This condition triggers the necessity for the research of the participation of sports' effects on the impulsivity levels and decision making styles. Because the individuals' the impulsivity levels and decision making styles are closely related with psychological and mental features. Accordingly, it can be assumed that the participation to sports will improve the impulsivity level and contribute to decision making styles of individuals.

In this research, it has been aimed to analyze the levels of impulsivity and the styles of decision making of university students, studying at the sports department, according to some variables. 195 students, studying in Mehmet Akif Ersoy University, P.E. and Sports High School, departments of P.E Teaching and Sports ' Management, have participated in the research. While Rathus Impulsivity Inventory has been used for the determination of the impulsivity levels of participants, the Scale of the Decision Strategies has been used for the determination of the decision making styles. In the SPSS 22.0 for Windows program, Independent t test, Mann Whitney U analysis, One Way Anova Analysis and Kruskal Wallis H analysis have been used for the statistical analysis of the gathered data.

When the students' decision making styles analyzed according to doing sports with license, it has been determined at the end of the research that the impulsivity levels of students who do the sports with license and without license, do not statistically demonstrate a meaningful ($p>0.05$).

When the decision making styles of students are analyzed according to the department of education, it has been found out that the decision making styles of students of P.E and management of sports department, do not statistically demonstrate a meaningful difference ($p>0.05$).

When the decision making styles of students are compared according to gender, it has been determined that male and female students use generally same decision making styles and the decision making styles of students do not differ according to gender ($p>0.05$).

When the impulsivity levels of students are analyzed according to doing sports, it has been determined that there is not a significant difference between the participants, who do sports with license and the ones without license ($p>0.05$).

When the impulsivity levels of students are analyzed according to their department of education, it has been determined that the impulsivity levels of students do not differ according to their departments ($p>0.05$).

When the impulsivity levels of students are analyzed according to their gender, it has been determined that the impulsivity levels of students do not differ according to their gender ($p>0.05$).

As a result it has been concluded that the gender, departments of their education and doing sports with license are not significant on the impulsivity levels and the decision making styles of the students, studying at the sports departments.